

MEDEWERKERS INLICHTINGDIENSTEN ONTHULLEN GEWELDDADIG VERLEDEN

Op de dag dat Wijnand Duyvendak zijn aftreden bekendmaakte, onthulden medewerkers van opsporings- en inlichtingendiensten tegenover De Telegraaf nog meer geheimen uit het verleden van de GroenLinks-politicus.

Afgelopen week ontkende Duyvendak ten stelligste iedere betrokkenheid bij de terreurorganisatie RaRa, die tal van aanslagen pleegde in de jaren tachtig. Er was „geen splinter bewijs”, riep Duyvendak. Maar onze bronnen vertellen een heel ander verhaal: „Hij speelde een sleutelrol binnen RaRa.”

„DUYVENDAK IN HARDE KERN RARA”

door JOOST DE HAAS
en BART MOS

AMSTERDAM, vrijdag
Een mistige nacht, 21 jaar geleden in het groene hart van Overijssel. De politie houdt bij een verkeerscontrole een auto aan. Tot de drie inzittenden behoort Wijnand Duyvendak, destijds woonachtig in het kraakpand De Grote Keijser in Amsterdam. Het drietal wekt de argwaan van de agenten, die besluiten de auto enige tijd te volgen. Maar de zware mist speelt hen parten en zij raken de auto kwijt. De volgende dag wordt ontdekt dat er die nacht een aanslag is gepleegd op een militaire zendmast op de Overijsselse Lemelerberg.

De mogelijke betrokkenheid van Duyvendak, die in de verdachte auto zat, deed destijds alle alarmbellen rinkelen bij een rechercheur dat net was begonnen om de daders van diverse terreuraanslagen in kaart te brengen. Een voormalig politiemann vertelt deze week over de aanwezigheid van Duyvendak in de buurt van de Lemelerberg, waar op 9 februari 1987 de zendmast omver was gehaald. De 100 meter hoge mast maakte deel uit van het militaire telefoonnet; de aanslag werd gepleegd uit protest tegen een NAVO-oefening.

De ex-agent: „Al snel werd een speciaal team geformeerd, het zogeheten Mastenteam. Duyvendak was hoofdverdachte nummer 1. De personen met wie hij in die auto zat, bleken ook afkomstig uit de harde kern van radicale activisten in Amsterdam. Alle informatie en bewijzen die wij hadden, werden overgedragen aan het landelijke team dat bezig was met het onderzoek naar brandstichtingen bij vestigingen van de Makro.”

Het zogeheten Landelijk Coördinatie Team (LCT) was kort daarvoor opgericht, nadat in het Zuid-Limburgse plaatsje Nuth de vierde Makrovestiging binnen anderhalf jaar tijd in vlammen was opgegaan. Deze aanslag was voor de Steenkolen Handelsvereniging (SHV) – eigenaar van de Makro – aanleiding om te zwichten voor de eisen van een linkse terreurorganisatie die met de aan-

slagen ageerde tegen de apartheid in Zuid-Afrika en al 150 miljoen gulden schade had aangericht. „We worden gedwongen te buigen voor terreur”, verklaarde SHV-topman F.H. Fentener van Vlissingen over de beslissing om zich terug te trekken uit Zuid-Afrika. Onder leiding van de landelijke terreurofficier van justitie moest het LCT jacht maken op de harde kern van de groep achter de branden: de Revolutionaire Anti-Racistische Actie (RaRa).

Het team zou twee jaar de RaRa-terreur was Shell Nederland. Tientallen Shell-stations werden, verspreid over het land, aangevallen. Daarbij

ken van een politiek, zo men wil revolutionair, doel. Men wilde een beperkt doel, namelijk de terugtrekking van Shell en SHV uit Zuid-Afrika, bereikt door gewelddadige acties. Vandaar dat de BVD strak volhield dit als „gewelddadig politiek activisme” te bestempelen en niet als terrorisme.

Opsporingsambtenaren stuitte echter op een groep die alle kenmerken van een terreurorganisatie had. Het ging, zo vertellen betrokkenen uit die tijd, om een afsplitsing van de antimilitaristische actiegroep Onkruid.

De personen die op de korrel werden genomen tijdens observaties en telefoontaps, hanteerden een strakke discipline. Bijeenkomsten in openbare gelegenheden werden zoveel mogelijk vermeden, met name 's nachts waren er frequente contacten in de Amsterdamse kraakpanden die

als uitvalsbases dienden. „Het was een zeer hechte groep, waarbij onderling ook heel veel seks werd bedreven”, vertelt een oud-rechercheur. „Enkele vrouwelijke leden stonden te boek als groupies. Dit werd tijdens onze observaties allemaal waargenomen. Ook kwam ons ter ore dat de mannelijke kopstukken een kind van de beweging wilden produceren.”

Het plan had volgens rechercheurs iets weg van het Levensboorn-project waarmee de nazi's Arische kinderen wilden creëren. „In Amsterdam hoopten de mannen achter RaRa dit te bereiken door een cocktail samen te stellen van hun sperma. Dit moest vervolgens worden ingebracht in een van de groupies. Op een gegeven moment ving wij via de tap op dat een van de dames een geslachtsziekte had opgelopen.”

Het LCT schaduwde ongeveer vijftien personen. Op basis van BVD-informatie werd een lijst samengesteld van RaRa-leden. De geheime dienst beschikte vermoedelijk over een infiltrant die ook deelnam aan strafbare feiten, vertellen ex-agenten.

Op de lijst van het LCT verscheen ook de naam van Anton Johan Wijnand Duyvendak, geboren 30-11-1957 te Markelo. Een voormalig opsporingsambtenaar: „De BVD had een vuistdik dossier over de man. Hij was volgens de geheime dienst betrokken bij zowel de Makro-branden als de Shell-aanslagen. Duyvendak zat er heel diep in en speelde een sleutelrol binnen het netwerk. Hij had zijn sporen toen al verdiend als lid van Onkruid. Enkele figuren die later bekend zouden worden als RaRa-verdachten, behoorden in die tijd tot zijn intimi.”

Het LCT hoopte de groep op heterdaad te betrappen. Dat lukte niet, maar wel werd begin 1988 een doorbraak bereikt na een mislukte aanslag op paspoortdrukker Elba in Schiedam. Op het ontstekingsmechanisme van de bom werd een vingerafdruk gevonden van de Amsterdamse activist René Roemersma.

FOTO'S:
ANP

‘GROENLINKS-KOPSTUK BREIN AANSLAGEN TERREURGROEP’

„Tot de acht arrestanten van het eerste uur behoorden onder andere Roemersma en Hagen. Van B. meldde zich later. Alleen Roemersma bleef vastzitten, de rest kwam vrij door gebrek aan bewijs.”

Ex-BVD'er Hoekstra daarover in zijn boek: „De arrestatie van een aantal verdachten van de RaRa-aanslagen in 1988 was te weinig gestoeld op informatie uit een gerechtelijk vooronderzoek en te veel op

ma liep uit op een drama. De 'sociaal cultureel werker' stond terecht wegens zes RaRa-aanslagen. De rechtbank veroordeelde hem tot vijf jaar, maar in hoger beroep ging hij voor vijf aanslagen vrijuit. Het gerechtshof in Amsterdam oordeelde dat het bewijs onrechtmatig was verkregen, omdat de rechter-commissaris die leiding moest geven aan de huiszoeking tijdelijk afwezig was geweest.

Zo resteerde alleen het bewijs voor de mislukte Elba-aanslag. De straf voor Roemersma: achttien maanden, waarvan zes voorwaardelijk. Omdat hij al geruime tijd in voorarrest had gezeten, was hij vrij man. Later ging Roemersma aan de slag bij het Nederlands Instituut Zuidelijk Afrika (NIZA) en trok hij naar Angola voor het opzetten van radiostations. „Hij werkte daar met steun van de Wereldomroep en de Nederlandse overheid”, aldus voormalig BVD'er Hoekstra.

Duyvendak was tijdens het voorarrest van Roemersma prominent aanwezig op 'la-waaidemonstraties' bij de Bijlmerbajes, aldus ex-rechercheurs. Ook zat hij, samen met Jan van B., nog jarenlang in het bestuur van uitgeverij Ravijn op het adres van het extreemlinkse blad N.N., dat de

„De mannen wilden een kind van de beweging en maakten spermacocktail”

informatie van de BVD. De hoop dat de verdachten tijdens de verhoren zouden 'doorslaan' bleek ijdel.”

In de woning van Henneke Hagen trof de politie een brief aan met teksten die overeenkomsten vertoonden met verklaringen van RaRa. Onvolgende bewijs, zo oordeelde een rechter-commissaris waarna Hagen – volgens de BVD destijds een van de kopstukken – vrijkwam.

De strafzaak tegen Roemers-

■ Wijnand Duyvendak was meer dan een inbreker: volgens diverse bronnen heeft hij de onderzoeken naar RaRa voortgezet. Hij gaat het afgetreden Kamerlid ook schuil achter aanslagen op Makro-vestigingen en Shell-stations; verder zou hij hebben meegedaan aan pro-RaRa-rellen.

„RaRa-kommunikees” publiceerde. „Zijn verklaring dat hij de acties van RaRa afwees, is dus ook ongeloofwaardig”, menen oud-spuurders.

Het gisteravond opgestapte Tweede Kamerlid wil in het komende week te verschijnen boek *Klimaatactivist in de politiek* afrekenen met zijn actie-erfenis. Maar met de bekendenis, vorige week, van een inbraak op het ministerie van Economische Zaken in 1985 was lang niet alles verteld, blijkt uit de ervaringen van de betrokkenen bij het RaRa-onderzoek.

Duyvendak bleef destijds verder buiten schot. Binnen politiekringen geldt hij echter nog steeds als een hoofdverdachte achter de aanslagen van toen. „Er was gewoonweg te weinig hard bewijs tegen hem, maar naar onze overtuiging was hij wel degelijk een kernlid van RaRa.”

Altijd de fijnste touchscreen toestellen

Samsung F480 TouchWiz

- 5-megapixel camera
- Groot touchscreen
- HSDPA-snelheid
- Widgets

€0

bij een 2-jarig Vodafone 17.50 + Zorgeloos Internet (€ 9,50)

De eerste 16 maanden van € 27 voor € 22,36 per maand

Ga naar de Vodafone winkel, bel 0800-0560 of kijk op vodafone.nl

Make the most of now

LUZAC COLLEGE
De versnelde opleiding 2 jaar in 1
INSCHRIJVEN KAN NOG!
www.luzac.nl